

al zijn onderste takken is hij beroofd, want de Betuwenaars zorgen er wel voor, hun weiden droog en buiten de schaduw te houden, maar aan de mishandelde boomen denken zij niet. Alles hakken zij weg, om aan de kruin meer ruimte te laten, en verder sparen zij hier en daar een enkel uitsteeksel; een laan, aan hun „zorg” overgelaten, ziet er net uit als een rij reusachtige scheerkwasten of bezems, en van schaduw is natuurlijk geen sprake.

Maar wat laat ons vriendelijke laantje nog meer van zijn schoonheid zien? Geldersche roos, braam, eschdoorn, beuk en esch, alle hebben eenige vertegenwoordigers naar dit aardige plekje gezonden. Ook kleine struikwilgen doen in April hun „poesjes” heel langzaam en voorzichtig uit hun hulsjes kruipen, en verwisselen hun eenvoudig kleedje voor een van schitterend geel.

Denkt echter niet, dat het laantje overvol is, o neen, voor die allen is er plaats genoeg, ook nog voor meer bescheiden planten.

Daar staat het speenkruid, dat groote gouden plekken in het gras toovert en het hondsdrif; hoe goed ik de bloempjes ook ken, altijd weer verbazen zij mij door hun keurig fijne teekening en kleur.

Het hertshooi of Sint-Janskruid, de brandnetel, die er onbetamelijk hoog opschiet naast de meer bescheiden doovenetel, de boterbloem, de wilde klaver met haar witte en roode bolletjes. In de slooten zie ik de waterscheerling, die met haar stengel en vruchtjes een aardige vertooning

maakt in de winterbouquetten, en hiervoor vindt men vlak bij ook al de hooge rietpluimen en grassen.

Dan de kattestaart, smeerwortel en duizendknoop, de moerasspiraea, die de slootkanten met een breede witte lijn afteekent, de paardebloem aan den oever, het pijlkruid, met zijn drietallige bloemen en de waterweegbree in het water.

Wie probeert zich aan onze aandacht te onttrekken en weg te duiken tusschen het gras? Kleine aardbezieplantjes zijn het, die zich hier niet thuis gevoelen en weer verlangen naar het stille bosch. Toch groeien en bloeien er enkele hier en verraden zich door hun kleine, witte sterretjes en gele hartjes.

Weet ge, waar ik in het vroege voorjaar allereerst naar kijk? Naar den hazelaar, die met zijn „vlammetjes en rook” ook al een bescheiden plaatsje vindt.

Maar van de waterplanten dwaal ik weer af naar de heesters, en zou van deze weer naar de boomen gaan, omdat er van elk zooveel te vertellen valt. Maar als ik ook alles mededeelde, wat ik hier zie, dan zou dit nog wel bladzijden vullen. Ik heb mij alleen tot het plantenrijk bepaald, en denkt nu eens aan de vlugge, vroolijke meezen, de winterkoninkjes, de roodborstjes, de mooie Vlaamsche gaaien, en zoo vele anderen meer! Van de prachtige insecten, die ik er heb zien zweven, heb ik geen woord gezegd!

Dus is er naast en boven dit smalle weggetje nog heel veel te zien en op te merken. Maar ik heb nu lang genoeg gepraat, en wil dus ook eens zwijgen.

Zetten.

D. I. VAN DEN BERGH.

Twee oude rekeningen.

Nog altijd heb ik met de geachte lezers van ons tijdschrift een paar oude rekeningen te vereffenen; namelijk: ze mee te deelen 1e het vervolg van den levensloop mijner speenkruidkiemplanten en 2e het wel en wee mijner ringslangen in den winter.

Om dan maar met nummer één te beginnen!

De afloop der speenkruidhistorie is vrij eenvoudig. Negen van de twaalf zaadjes zijn opgekomen en daar van den winter me nog eene vage herinnering is bijgebleven van het (door niemand veroorzaakte) omvallen van bloempotten, vind ik dat nog al vrij veel. Toch hoop ik de kweekerij nog een paar maal vol te houden en ben daarom nu met 't opzamelen van zaad bezig, dat al overal te vinden is. Dolgraag vond ik nu eens een „hoofdje”, waarvan alle zaadknoppen in rijpe zaden veranderd zijn.

Dat 't niet aan de bijen zal liggen, als mijn wensch on vervuld blijft, bleek me 19 April l.l. We beleefden zoo'n heerlijk zonnigen lentedag. Dier en plant was 't nachtvorstje al sinds lang vergeten. — Laten we even onze druk-steedsche bezigheden verlaten en een kwartiertje in ons heerlijk, niet genoeg gewaardeerd Vondelpark verpoozing, verademing zoeken! We komen aan „het elzekantje” bij 't Willemspark. Daar, onder die eschdoorn- en elzestruiken ligt een prachtig groen, donzig kleed, te midden van geelachtige bladaarde. Gele sterren fonkelen ons reeds van verre tegemoet, helder afstekend tegen de diepgroenen achtergrond, beglimd met flonkerlichtjes: zonlichtbundels, teruggekaatst door spiegelende speenkruidblaadjes!

We treden naderbij en hurken neer. Een zwoelwarme lucht omgeeft ons. Niets verstoort de plechtige stilte, dan de duizend gonzende honigbijtjes, hartstochtelijk ijverend

op de gele speenkruidsterren. Zie ze puren vol ongeduld en op elke nieuwe bloem als aanvallen! Geheel geel zijn ze van 't stuifmeel! En wat een klompen aan hunne schenen, stuifmeelpakketten, half zoo groot als rijstekorrels!

Een enkele *Bombus terrestris* poetst zich schoon op een boterhampapier, een maand geleden door een slordig wandelaar te snood weggeworpen in 't jeudig speenkruidrijk; en nu vastgeankerd aan de er doorheen gegroeide speenkruidstengels en bloemen.

Zacht zoemen de nijvere diertjes in de heerlijke lente-atmosfeer. Vlak boven ons jubelt de fitis ons een lieflijken weemoed in 't hart. Ons gesprek verstomt. Peinzend laten we de rhythmiek van de tiftjaf ons gemoed nog ernstiger stemmen! Dan hangen vink en winterkoning ons weer tafereelen op van heerlijk lentegenot en bottende kastanjeboomen. De merel fluit ons voor als van 's zomers wellust, die te komen staat en de zanglijster doet ons door zijne stoute tonen fier worden op ons zelve, dat we met zoo'n heerlijke schepping, eene schepping vol poëzie, mogen meeleven, er deel van mogen uitmaken!...

Maar als met een ruwen smak worden we weer in 't gewone leven teruggeslingerd! In één moment verprozaëert zich weer ons gemoed!

Eene ruw-hulpvaardigachtige stem stoort plotseling ons gepeins! „De heere magge wel oppasse, want de boschkees op zen fiets komt er an en je mag in 't park geen wurreme steke!”—

Wreede ontgoocheling! Schreeuwend contrast! Neen, die boschwachter zou ons niet vervaren, maar dat „wurreme steke!” en dat tegen *ons*, die... O neen, ge hebt ons heusch geen dienst bewezen, ge hebt ons waarlijk

niet vriendelijk gewaarschuwd; integendeel, ge zijt... Maar neen!

„Dank je!” mompelen we met op elkaar geklemde tanden en kokend van verontwaardiging snellen we sprakeloos heen, met 't gevoel van iemand, die uit een' heerlijken droom door eene ruwe hand is wakker geschud.

Eerst 't lied van den zanglijster noopt ons tot stilstaan en lachend verwijten we elkaar, dat we in onze dweepzucht en woede geen enkel bijtje even in 't reageerbuisje beter hebben bekeken. Maar afgesproken wordt, het heerlijke plekje, zoo klein en zoo eenvoudig-alledaagsch, maar toch zoo schoon, samen zoo mogelijk nog dikwijls te gaan weerzien en te onderzoeken of de zoo goed bezochte Speenkruidbloemen nu niet flink vrucht zetten! —

Een week of zes na 't ontkiemen groef ik weer voorzichtig een mijner kiemplantjes uit. 't Derde blaadje was op de behoorlijke plaats te voorschijn gekomen en 't plantje had al een jong, nog wit knolletje gevormd, 't geen den 23sten April reeds een goeden cM. lang en half zoo dik was. Dat gaat dus vlug in zijn werk.

En nu over de slangen!

Om den signora's geschikte winterverblijven te verschaffen wierp ik in 't terrarium een laag in stukken gebroken lange turf, een paar handbreedten hoog. Gewoonlijk brachten de beestjes van November af, daarin verborgen, den nacht door. Wat wisten ze zich aardig onder en tusschen de brokken turf door te werken.

Den 28en December, bij goed weer zonder vorst, kwam 't groote wijfje eens boven 't turfniveau. Wat ging dat kruipen winterachtig langzaam! 't Lijkt evenveel op het voortschieten van zomers, als de gang van een' mestwagen op dien van Simplex' autocar!

Hè, hè, eindelijk is 't lijf een dM. boven de turflaag uit. Nu geeuwt mejuffrouw even, met een alleronfatsoenlijkst wijd open mond. De kaken vormden een' rechten hoek; de bek werd wat scheef getrokken en ging daarna phleg-

matisch langzaam dicht. Nu, na een slaapje van twee maanden, mag men wel eens even geeuwen!

't Duurde tot Januari, eer de andere twee slangen ook af en toe boven een luchtje kwamen scheppen. De makste sliepen dus 't meest vast. In 't laatst van genoemde maand verlieten ze al meer en meer hunne ondergrondsche turf-paleizen, om er alleen bij vorst en 's nachts nog eens eene toevlucht te zoeken.

't Groote wijfje scheen 't er echter op gezet te hebben, de kou te trotseeren en bleef boven. Toch sliep ze daar naar 't scheen wel, 't geen ik uit 't volgende afleid:

Licht schijnt 't beestje bepaaldelijk uit Morpheus' armen te houden en daarom... „oogjes toe!” zult ge zeggen, eene vermaning, die echter moeilijk is op te volgen, voor een dier, dat zich niet mag verheugen in 't bezit van een paar oogleden. Maar ze wist er een ander middelje op. Ze liet namelijk haren oogbol naar onder zakken, zoodat de pupil achter den onder-oogrand kwam te liggen en dus geen licht in 't oog kon binnendringen. Slim overlegd, niet waar? Af en toe tikte ik eens tegen 't glas en ziedaar, dadelijk ging de oogbol omhoog, 't tongetje arriveerde, om me doodelijk te verschrikken en 't lichaam werd in vluchtpositie gebracht.

Daar ik alle reden had, bevruchte eieren te verwachten, speet 't me erg, dat 't wijfje den 28en Maart dood in het terrarium lag. Die koude dagen hebben 's beestjes halsstarigheid gestraft.

Nu dus nog geen ringslangencultuur mij is mogen gelukken, ben ik de verzekering aan 't slot van „De Ringslang” (uit den vorigen jaargang) nog niet nagekomen, maar integendeel 6 April nog eens ter vangst geweest, met dit gelukkig gevolg, weer drie slangen te bemachtigen, waarbij naar mijne meening twee wijfjes zijn.

En zoo moet ik mijne afrekening alweer met eene belofte eindigen, namelijk, dat ik, als er ringslanggebroedsel verschijnt, mijne „lieve kleinen” aan u hoop voor te stellen.

April '99. F. Z. I. E. D. E. E. L. V. I. M. 123¹ CHRISTIAAN H. J. RAAD.

'T ZALKER-BOSCH.

Kampen is nog al niet overvloedig bedeed met natuurschoon; mooie wandelwegen zijn er weinig en de wilde flora van deze plaats, ze mag voor plantenkenners wellicht enkele merkwaardigheden opleveren, voor de meeste menschen is ze weinig aantrekkelijk — alleen de Muurbloem (Cheiranthus Cheiri,) op den ouden stadsmuur valt nogal in 't oog.

De kweekvorm van deze laatste plant heeft hier in Kampen eene bevoorrechte plaats in de gunst van de bloemenliefhebbers: ze wordt n.l. in bijna ieder boerentuintje gekweekt.

Zalk echter, ongeveer 1½ uur van Kampen verwijderd, biedt ons meer afwisseling aan en wel voornamelijk door 't Zalkerbosch.

Daar toch treedt de natuur weer op den voorgrond; wel vinden wij om Kampen een goed onderhouden plantsoen, waar ook enkele meer zeldzame planten worden gekweekt, o.a. Gingko biloba, doch in 't Zalkerbosch betwisten de wilde planten elkaar den voorrang, en dat is toch maar 't ware.

Jammer genoeg wordt er door 't voortdurend kappen van veel struikgewas 't geheel van 't Bosch (ik kan 't eigenlijk niet met een gerust geweten een bosch noemen, maar 't gebruik wil 't nu eenmaal zoo) niet mooier gemaakt,

maar toch blijft 't hier een heel andere flora dan rondom Kampen.

Een pasbeginnende vindt hier heel wat planten van zijne gading, maar ook minder algemeene exemplaren kan men er leeren kennen; ik wil dan ook alleen die planten, welke naar mijne meening onder de laatste groep kunnen gerangschikt worden, en die ik in de jaren '96, '97, '98 en '99 daar vond, hier vermelden.

Laten wij ons daarom verbeelden omstreeks 't midden van Juni of begin Juli 't bosch eens door te loopen.

Komende van Kampen verlaten wij den IJseldijk om langs het eerste het beste wegje naar een boerderij te gaan welke aan den ingang van 't bosch staat; het land aan weerszijden van dit voetpad is nogal laag en wat vochtig: 't zou me dan ook niets verwonderen, als ik hier tusschen 't gras nog eens eene enkele Orchis latifolia vond, die bij Kampen ook moet staan; 'k heb er echter nog geene gevonden. Ook niet vele andere zeldzame planten groeien hier, alleen noem ik als iets meer bijzonders een drietal exemplaren Viola hirta L, die ik hier in de vier genoemde jaren gevonden heb.

Beter wordt de kans, als we het hek doorgaan en de